

Projekt**UCHWAŁA NR
RADY GMINY POŚWIĘTNE**

z dnia 2023 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie
Poświętne na 2023 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40) i art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.), Rada Gminy Poświętne uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Poświętne na 2023 rok w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Poświętne.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 r.

Przewodniczący Rady

Andrzej Orych

RADCA PRAWNY

Mariusz Kaim

Załącznik do uchwały Nr
Rady Gminy Poświętne
z dnia.....2023 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
dla
Gminy Poświętne
na okres
od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.**

UZASADNIENIE, CELE PROGRAMU I ZADANIA

Wstęp

Polski model rozwiązywania problemów alkoholowych zakłada, iż większość kompetencji i środków finansowych jest zlokalizowanych na poziomie samorządu gminnego, który na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi uzyskał kompetencje do rozwiązywania problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych. Gmina, z racji dysponowania największą wiedzą o problemach swojej społeczności oraz o dostępnych zasobach, może tym samym przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do lokalnej społeczności. Ustawodawca stanowi w art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119), iż *„prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy”*.

Znaczenie przeciwdziałania uzależnieniom podkreśla fakt, że profilaktyka uzależnień (w tym uzależnienia od alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych) jest jednym z celów operacyjnych Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalany przez Radę Gminy, przedstawia zadania własne Gminy wynikające z art. 4¹ w/w ustawy, uwzględniając również rekomendacje Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom - KCPU).

Zadania ujęte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2023 są kontynuacją zadań ujętych w programie na rok 2022, realizowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powołaną zarządzeniem Wójta Gminy Poświętne.

Art.10. ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.) nakłada na gminę analogiczny do powyższego obowiązek prowadzenia – jako zadanie własne gminy – działań związanych z profilaktyką przeciwdziałania narkomanii. Wskazane ustawy tworzą podstawy systemu prawnego, na którym ma się opierać działalność władz lokalnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz wyznaczają one zadania, które są przedmiotem działania gminy. Zaś sposób ich realizacji w Gminie Poświętne określa niniejszy program.

Celem programu w 2023 roku jest kontynuacja długofalowego procesu edukacji społecznej, w szczególności dzieci i młodzieży na temat zagrożeń związanych z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom, a także promowanie i propagowanie idei zdrowego stylu życia, wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu oraz zapewnienie wsparcia i pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie; propagowanie trzeźwości i abstynencji w społeczności lokalnej; budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinach z problemem uzależnień. Niniejszy program odnosi się również do uzależnień behawioralnych.

PODSTAWY PRAWNE I MERYTORYCZNE PROGRAMU

PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU:

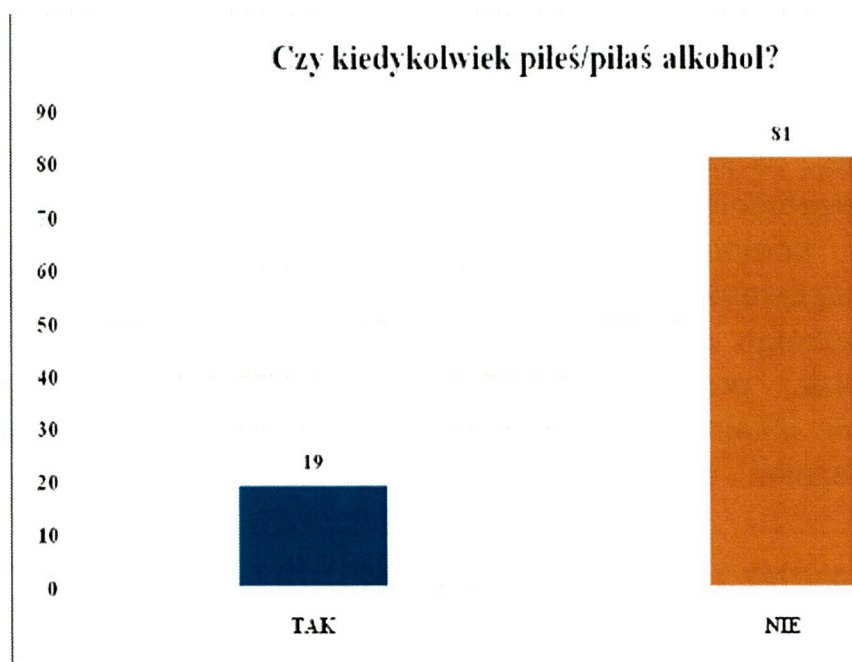
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r, poz. 1249 ze zm.),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 559 ze zm.),
- Ustawa z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz.1608 z późn. zm.)

PODSTAWY MERYTORYCZNE PROGRAMU:

- Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025.
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023.

Diagnoza lokalna

W 2020 roku na terenie Gminy Poświętne przeprowadzona została na zlecenie GKRPA, diagnoza lokalnych problemów społecznych. To właśnie na podstawie przeprowadzonych badań oparte są wieloletnie działania mające na celu szeroko rozumianą profilaktykę uzależnień. Grupą docelową badania była m.in. młodzież uczęszczająca do szkół podstawowych na terenie gminy.

Otrzymane wyniki są bardzo niepokojące, **gdyż już wśród uczniów szkoły podstawowej są osoby, które piły alkohol – aż 19% ma już inicjację alkoholową za sobą.** Oznacza to, iż alkohol jest niestety bardzo rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród badanej grupy młodzieży.

Młodzi ludzie, którzy zadeklarowali picie alkoholu, pytani o to, z kim po raz pierwszy go spożywali. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że odpowiedzi udzieliła nieco większa grupa badanych niż wcześniej deklarowała inicjację alkoholową (52 osoby).

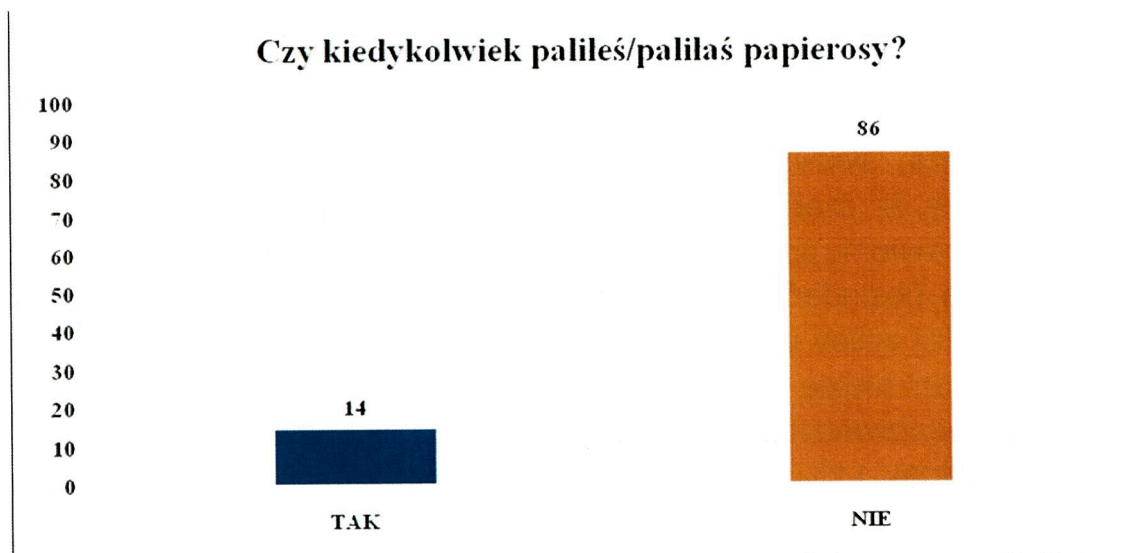
Duża część respondentów deklarujących wcześniejszy kontakt z alkoholem deklaruje, że po raz pierwszy po alkohol sięgnęła w towarzystwie rówieśników – 33% tak twierdzi. Jednak niestety zaobserwować można pewne przyzwolenie na picie ze strony osób dorosłych. Najwięcej młodych respondentów to z rodzicem po raz pierwszy piło alkohol – 35% ankietowanych młodych. Jest to bardzo niebezpieczna sytuacja i ważne jest podejmowanie działań w tym zakresie. Badana młodzież została także zapytana o to, po jakiego rodzaju alkohol sięgają najczęściej. Odpowiedzi udzielały tylko osoby, które wcześniej deklarowały spożywanie alkoholu. Aż 76% wskazało na piwo jako najczęściej spożywany trunek, natomiast po 12% wskazało wino i wódkę.

Młodzi ludzie zostali zapytani także o to, czy ich rodzice wiedzą o tym, że pili alkohol. Niestety niepokojącym sygnałem są sytuacje, kiedy rodzice dają przyzwolenie na picie alkoholu przez ich dzieci, uzasadniając to bardzo powszechną frazą „wszystkiego w życiu trzeba spróbować”. Z drugiej strony, biorąc pod uwagę, że często rodzice dzisiejszych nastolatków pochłonięci są pracą, a dzieci są pozbawione opieki i kontroli rodzicielskiej, wydawać by się mogło, że rodzice nie będą posiadać takiej wiedzy. Jak się okazuje, wśród ankietowanych osób aż 11% całej grupy badawczej przyznaje, że ich rodzice wiedzą o tym fakcie. Dodatkowo młodzi ludzie zapytani o to, jaki jest stosunek ich rodziców do picia, w większości odpowiedzieli, że próbują oni rozmawiać i tłumaczyć (46% odpowiedzi), jednak 11% uważa, że rodzice do tej informacji pozostają obojętni.

Kolejne pytanie związane ze spożywaniem alkoholu dotyczyło jego dostępności na terenie gminy Poświętne. Pośród badanej grupy, około 1/5(19%) jest zdania, że alkohol jest łatwo dostępny dla osób poniżej 18 roku życia. Aby zgłębić temat młodzi ludzie zostali także poproszeni o wskazanie miejsc, gdzie młodzi ludzie zaopatrują się w alkohol na terenie gminy.

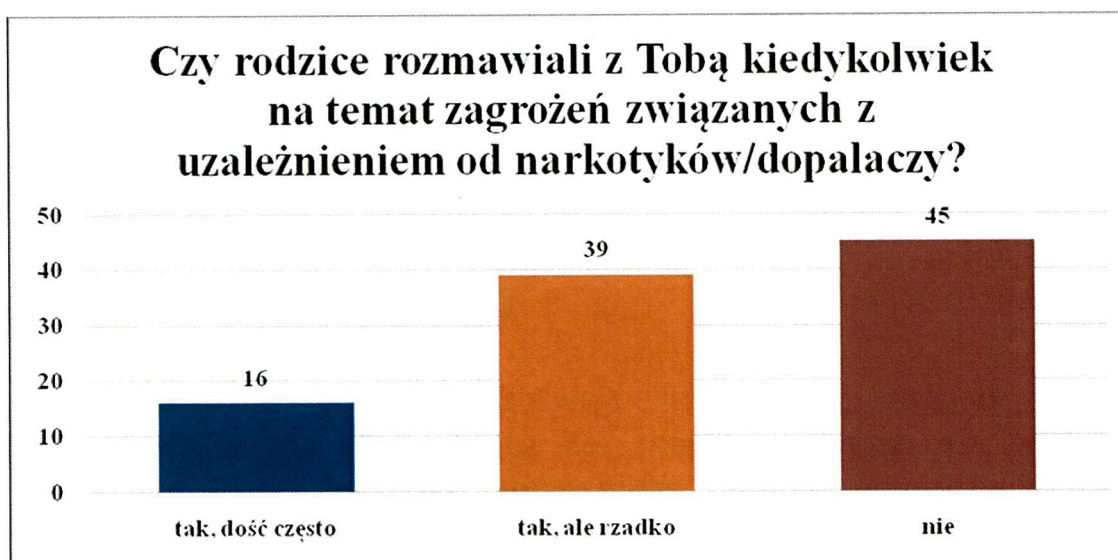

Niestety bardzo popularnym zjawiskiem wśród młodzieży jest palenie papierosów. Co istotne, problem ten sukcesywnie się zwiększa. Dlatego też w przeprowadzonym badaniu zapytaliśmy młodzież także o inne niż alkohol substancje psychoaktywne m.in. nikotynę.

Młodzi respondenci zapytani także zostali o ich własne doświadczenia z narkotykami. **Pośród ankietowanych uczniów 2% przyznało się do kontaktu z narkotykami.** Warto w tym miejscu podkreślić, że jeśli chodzi o narkotyki nie można mówić o bezpiecznej dla organizmu ilości czy o racjonalnym i kontrolowanym ich używaniu.

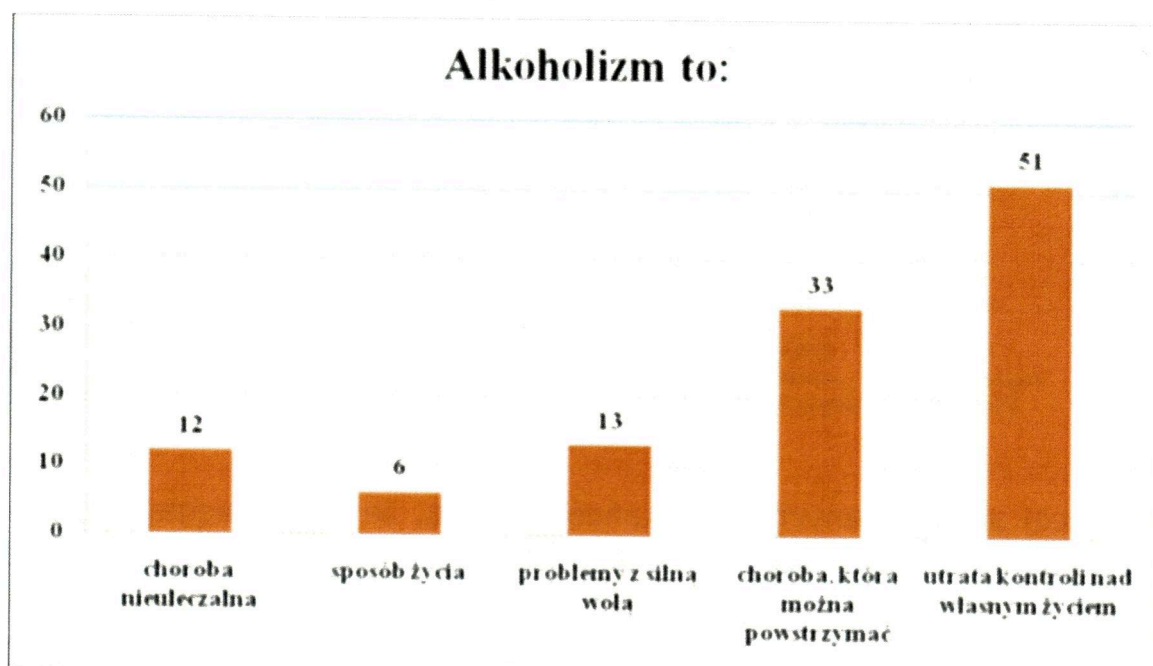
Interesowała nas również kwestia tego, czy rodzice badanej młodzieży poruszają z nimi temat uzależnienia od narkotyków. To właśnie rodzice są najważniejszym ogniwem w łańcuchu profilaktyki. To oni dają dziecku przykład, ale też jako pierwsi uczą tego, co dobre a co złe.

Jak się okazuje większość badanych rozmawia ze swoimi rodzicami na temat uzależnień, choć z różną częstotliwością. Niestety nadal niemal połowa badanych nie rozmawia o tym z rodzicami – 45% udzieliło takiej odpowiedzi. 25

Podsumowując, należy w tym miejscu podkreślić, że młodzież potrzebuje rzetelnych informacji dotyczących substancji psychoaktywnych oraz ich zgubnego oddziaływania na organizm człowieka.

Kolejną grupą badawczą byli dorośli, będący mieszkańcami Gmin Poświętne. Zostali zapytani o to, czy wiedzą, czym jest alkoholizm. Respondenci wybierali niejednokrotnie więcej niż jedną odpowiedź:

W badanej grupie dorosłych 51% uważa, że alkoholizm to utrata kontroli nad własnym życiem. Za chorobę, którą można powstrzymać alkoholizm uważa 33% ankietowanych, natomiast 13% jest zdania, że jest to problemy z silną wolą. Według Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób definiuje zespół uzależnienia od alkoholu jako: "Stan zmian psychicznych i zwykle także somatycznych, spowodowany używaniem alkoholu, charakteryzujący się określonymi reakcjami behawioralnymi i innymi, które z reguły obejmują skłonność do stałego lub okresowego używania alkoholu w celu doznania jego efektów psychicznych, a czasem także - aby uniknąć złego samopoczucia wynikającego z braku alkoholu; może wystąpić wzrost tolerancji". Można powiedzieć, że właściwie wszystkie z wymienionych w tym pytaniu odpowiedzi, są poniekąd związane z chorobą alkoholową.

Kolejne pytanie dotyczyło powodów sięgania po alkohol przez osoby dorosłe i właśnie opinię na ten temat chcieliśmy poznać wśród dorosłych mieszkańców gminy.

Najwięcej ankietowanych mieszkańców uważa, że ludzie sięgają po alkohol po to, by zapomnieć o problemach – 69% właśnie tak uważa. Nieco mniej, bo 58% jest zdania, że alkohol daje jego użytkownikom odprężenie i poprawę nastroju. „Z jakiejś okazji” ludzie sięgają po alkohol według 19% ankietowanych mieszkańców gminy. Około 1/3 uważa, że ludzie piją alkohol dla towarzystwa – 30% wskazań. Jak widać powody, z jakich ludzie piją alkohol mogą być bardzo różne i właściwie każda osoba pijąca mogłaby wymienić swój.

Kolejne pytania dotyczyły częstotliwości spożywania alkoholu przez samych respondentów. Około 53% respondentów deklaruje, że alkohol spożywa okazjonalnie (trzeba podkreślić, że określenie „okazjonalnie” może być przez różne osoby, różnie definiowane), podczas gdy 32% w ogóle nie pije alkoholu. O spożywaniu alkoholu kilka razy w miesiącu mówi 6% ankietowanych dorosłych. W tym miejscu należy nadmienić, że w 2021 roku do Komisji wpłynęło 10 wniosków o podjęcie działań wobec osób uzależnionych od alkoholu. Łącznie, w prowadzeniu było 16 spraw.

Do biegłych sądowych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia w 2021 r., zostało skierowanych 10 osób.

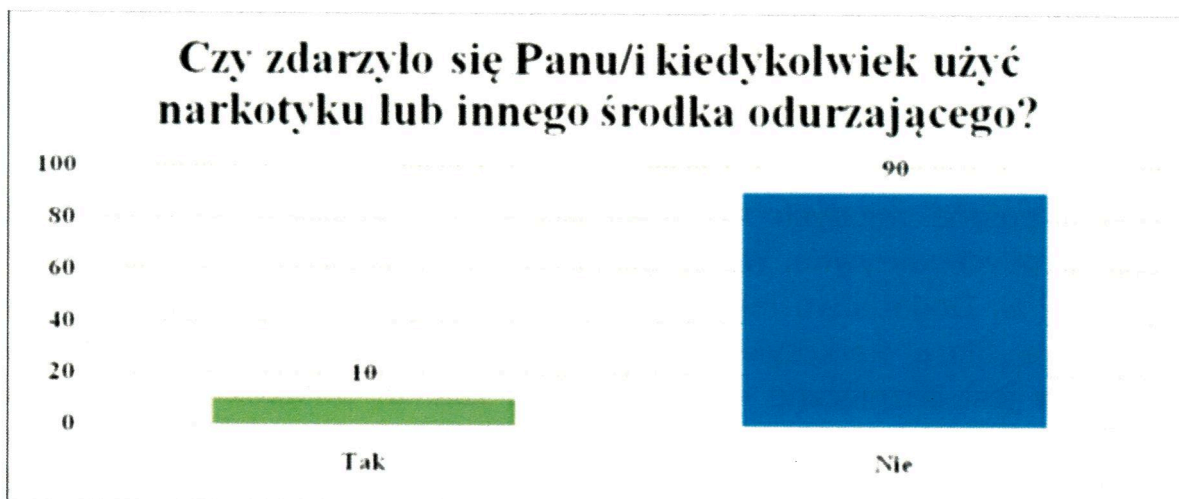
Wobec 5 osób komisja wystąpiła z wnioskiem do Sądu Rejonowego w Wołominie, o skierowanie na leczenie odwykowe w stacjonarnym lub niestacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego.

Na początku tematu narkotyków respondenci zostali poproszeni o to, by określili poziom swojej wiedzy na temat narkotyków/dopalaczy. Aż 37% uważa, że poziom ich wiedzy jest znikomy.

W kolejnym pytaniu poruszyliśmy kwestię dostępności narkotyków w środowisku lokalnym i zapytaliśmy o to dorosłych mieszkańców gminy. Spora część badanych osób – 26% twierdzi, że na terenie gminy narkotyki są powszechne i łatwo je

dostać. Największy odsetek nie ma wiedzy na ten temat – 71%, natomiast 3% ankietowanych jest zdania, że na terenie gminy trudno jest nabyć narkotyki.

Respondenci zostali też zapytani o to czy zdarzyło mi się kiedykolwiek używać narkotyków lub innych środków odurzających.}]}

Do używania narkotyków kiedykolwiek w swoim życiu przyznaje się co dziesiąta badana osoba (10%). Tylko ten odsetek udzielał też odpowiedzi na kolejne dwa pytania. Pierwsze z nich dotyczyło środków, po jakie respondenci sięgnęli. W tym przypadku **89% osób używający wskazało na marihuanę/haszysz, pojedyncze osoby wskazywały na środki nasenne oraz alkohol z tabletkami.** Natomiast w pytaniu dotyczącym częstotliwości sięgania po narkotyki odpowiedzi udzieliło tylko 7 osób, z czego **6 osób twierdzi, że sięga po narkotyki rzadziej niż raz w miesiącu, jedna osoba przyznała się do kontaktu ze środkami odurzającymi raz w tygodniu.**

Po dogłębnej analizie otrzymanych wyników badań przeprowadzonych wśród młodych mieszkańców gminy można wnioskować, że jednym z istotniejszych problemów zdaje się być problem picia alkoholu – 19% uczniów deklaruje, że inicjację alkoholową ma już za sobą. Dodatkowo już wśród uczniów szkoły podstawowej są osoby deklarujące picie bieżące, a także przyznające się do incydentów upijania się (4%). Przypomnijmy, że badana grupa to osoby poniżej 15 roku życia. Mało tego, wśród młodzieży, która deklarowała picie alkoholu 11% przyznaje, że rodzice wiedzą o ich picu, a 35% po raz pierwszy alkohol spożywało z rodzicem. Można zatem mówić o pewnym przyzwoleniu dorosłych na picie wśród młodzieży. Być może też dlatego jednym z powodów, jakie młodzi ludzie wskazują jeśli chodzi o sięganie po alkohol, jest chęć pocucia się dorosłym – 52% tak uważa. Zapewne na sięganie po alkohol mają wpływ także rówieśnicy – aż 60% młodych ludzi uważa, że młodzież sięga po alkohol aby dopasować się do kolegów/koleżanek. Młodzi ludzie są zdania, że na terenie gminy Poświętne łatwo można kupić alkohol osobom nieletnim – 19%. Mało tego, 3% twierdzi, że taki

alkohol samodzielnie zakupiło. Jest to alarmujący sygnał dla władz lokalnych, który powinien skutkować podjęciem działań z zakresu profilaktyki wśród młodzieży.

Dorośli respondenci także zwracają uwagę na problem picia alkoholu. Sami deklarują, że spożywają alkohol okazjonalnie (53%), a jednym z głównych problemów społecznych jest w ich opinii picie alkoholu przez młodzież. Aż 42% z nich uważa, że picie alkoholu na terenie gminy wzrostu w ciągu ostatnich 10 lat, Nasuwa to zatem potrzebę podejmowania działań profilaktycznych dotyczących picia alkoholu na terenie gminy Poświętne.

Problem wśród młodych mieszkańców gminy stanowią niestety także inne substancje psychoaktywne. Wśród ankietowanej młodzieży kontakt z narkotykami deklaruje 2%. Dodatkowo młodzi ludzie przyznają, że znają w swoim otoczeniu osoby, które „biorą” narkotyki (11%), a sami uważają, że sporadyczne zażywanie narkotyków jest bezpieczne – 5% jest tego zdania. Odsetek może wydawać się niewielki, co nie zmienia faktu, że stanowi zagrożenie. Nasuwa się zatem potrzeba informowania ich o niebezpieczeństwach, jakie wiążą się z choćby jednorazowym zażywaniem narkotyków, zwłaszcza jeśli mowa o nadal „popularnych” wśród młodzieży dopalaczach. Potrzebę edukacji niejako potęguje fakt, że nawet wśród osób dorosłych znalazły się takie, które deklarują, że miały w swoim życiu kontakt z substancjami odurzającymi – 10% udzieliło takiej odpowiedzi. Zatem działania edukacyjne związane z zażywaniem środków psychoaktywnych winny obejmować różne grupy wiekowe, nie tylko i wyłącznie młodzież.

W 2022 roku przeprowadzona została na terenie Gminy Poświętne akcja „Tajemniczy Klient”, zwana również „Zakupem kontrolowanym” połączona ze szkoleniem terenowym dla osób podających i sprzedających napoje alkoholowe, z której sporządzony został raport. Przedsiębiorców korzystających z zezwolenia na handel napojami alkoholowymi objęto powyższymi działaniami w celu zidentyfikowania istniejącego stanu rzeczy dotyczącego prowadzonej polityki sprzedażowej i postawy względem podawania alkoholu osobom niepełnoletnim, a także uświadomienia i poinstruowania w zakresie odpowiedzialnej sprzedaży. Działania te stanowiły element diagnozy i profilaktyki społecznej nakierowanej na problematykę alkoholową. Analiza zebranych wyników badań przeprowadzonych w trakcie zakupu kontrolowanego oraz spostrzeżenia ze szkoleń pozwoliły wskazać obszary do rozwoju.

Podsumowując eksperyment badawczy, wskazuje się na niżej przedstawione wnioski:

- w badaniu brało udział 16 sprzedawców, z czego 12 osób to kobiety (75%);
- najliczniejszą pod względem wieku grupę sprzedawców poddanych prowokacji Tajemniczego Klienta stanowiły osoby pomiędzy 31-40 rokiem życia;
- Chęć sprzedaży alkoholu osobie wyglądającej na niepełnoletnią wyraziło 25% sprzedawców.
- 13% sprzedawców nie poprosiło o okazanie dokumentu;
- podczas przeprowadzanie szkoleń, trener zauważył brak informacji o szkodliwości spożywania alkoholu w 8 punktach, tj. 50%.

Biorąc pod uwagę powyższe, w roku 2023 kontynuowane będą kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych przez członków GKRPA.

Zadania

W dążeniu do eliminowania negatywnych skutków nadużywania alkoholu oraz używania środków psychoaktywnych zadania Programu ukierunkowane są głównie na działania profilaktyczno - edukacyjne, szczególnie skierowane do młodego pokolenia, ograniczenie dostępności do spożywania alkoholu, narkotyków itp., integrowanie osób uzależnionych od w/w środków oraz pomaganie w rozwiązywaniu ich problemów.

Profilaktyka to podejmowanie działań, skierowanych do różnych grup, we współpracy z różnymi środowiskami i instytucjami, które mają na celu zapobieganie pojawieniu się lub rozwojowi zaburzeń, chorób lub innych niekorzystnych zjawisk społecznych. Działania profilaktyczne prowadzone są na trzech poziomach, w zależności od stopnia ryzyka.

Profilaktyka uniwersalna skierowana jest do wszystkich mieszkańców, bez względu na stopień ryzyka. Podejmowane działania skupiają się wokół zagadnień związanych z promocją zdrowego stylu życia, rozwijaniem postawy dbałości o zdrowie własne i innych ludzi, umiejętności dokonywania świadomych wyborów. To również rozwijanie postawy asertywności, kształtowanie umiejętności radzenia sobie z emocjami w sytuacji przeżywania trudnych sytuacji życiowych. Profilaktyka uniwersalna ma na celu przeciwdziałanie pierwszym próbom podejmowania zachowań ryzykownych lub opóźnienie inicjacji.

Profilaktyka selektywna skierowana jest do mieszkańców z grupy zwiększonego ryzyka, czyli do osób, które w stopniu wyższym niż przeciętny są narażone na rozwój zaburzeń. Profilaktyka selektywna koncentruje się na zagrożonych grupach młodzieży, osobach, które cechuje wysoka ekspozycja na czynniki ryzyka. Celem jest tworzenie warunków, które umożliwiają wycofanie się z zachowań ryzykownych.

Profilaktyka wskazująca skierowana jest do grupy, w której rozwinęły się już symptomy zaburzeń, w tym związane z uzależnieniem od substancji

psychoaktywnych. Obejmuje ona działania interwencyjne i terapeutyczne, mające na celu zablokowanie pogłębiania się zaburzeń i zachowań destrukcyjnych oraz umożliwienie powrotu do prawidłowego funkcjonowania społecznego (resocjalizacja).

Zadania do realizacji:

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.

- 1) Prowadzenie działań polegających na finansowaniu pracy psychologa i terapeuty uzależnień oraz innych specjalistów dla osób uzależnionych, współuzależnionych, członków ich rodzin oraz dla ofiar przemocy w rodzinie; udostępnianie możliwości uzyskania porad oraz konsultacji od członków GKRPA - w ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej, zgodnie z założeniami NPZ
- 2) Kierowanie osób uzależnionych od alkoholu na badanie przez biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz finansowanie w/w badań.
- 3) Występowanie do Sądu z wnioskiem o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego szczególnie wobec osób nadużywających alkoholu, stosujących przemoc domową.
- 4) Zakup i rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych i promocyjnych tj. ulotek i plakatów o tematyce uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy, gadżetów promujących działalność Komisji oraz innych niezbędnych rzeczy - w ramach edukacji zdrowotnej o której mowa w NPZ.
- 5) Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji osób zajmujących się dziedziną profilaktyki i przeciwdziałania uzależnień w ramach edukacji kadr, o której mowa w NPZ.
- 6) Wspieranie placówek zajmujących się leczeniem osób uzależnionych.

II. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy i narkotykowy pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności w zakresie ochrony przed przemocą.

1. Koordynacja działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy w rodzinie poprzez współpracę z pracownikami Ośrodka Pomocy Społecznej w Poświętnem, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Policją, Służbą Zdrowia, dyrekcją, pedagogami i nauczycielami Szkół Podstawowych, Sądem i kuratorami sądowymi, Kościołem parafialnym i innymi organizacjami pozarządowymi w ramach zwiększania dostępności specjalistycznej pomocy, dla osób doznających przemocy w rodzinie o której mowa w NPZ.

2. Finansowanie szkoleń i warsztatów, zajęć i programów socjoterapeutycznych dla dzieci i rodzin z problemem alkoholowym a także dla nauczycieli, pracowników GOPS, służby zdrowia, GKRPA i innych grup odbiorców; prowadzenie i finansowanie różnorodnych programów rozwojowych dla dzieci (np. artystycznych, teatralnych, komputerowych, tanecznych, sportowych). w tym programów rekomendowanych przez KCPU z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych(w szczególności e-uzależnień) w ramach profilaktyki uzależnień(uniwersalnej, selektywnej i wskazującej),o której mowa w NPZ.

3. Dofinansowanie wypoczynku letniego oraz zimowego z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży w zakresie organizacji różnych form zagospodarowania czasu wolnego, promujących zdrowy i aktywny styl życia w ramach profilaktyki uzależnień(uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ.

4. Dofinansowanie do obozów, wycieczek, kurso-rekolekcji i innych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży promujących zdrowy i aktywny styl życia w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ.

5. Monitorowanie rodzin z występującymi problemami alkoholowymi i narkomanii oraz przemocy w rodzinie, szczególnie w rodzinach dysfunkcyjnych oraz tam, gdzie są dzieci i młodzież zagrożone demoralizacją, przemocą w rodzinie w porozumieniu z pracownikami socjalnymi z OPS-u i funkcjonariuszami Policji.

6. Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy dla osób z problemem uzależnień i ofiar przemocy w rodzinie (na tablicy ogłoszeniowej, w internecie, ulotkach informacyjnych itp.).

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

1. Prowadzenie działalności edukacyjnej i informacyjnej w zakresie szkodliwości alkoholu, narkotyków i innych substancji uzależniających lub odurzających oraz promującej zdrowy styl życia, poprzez udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach oraz akcjach informacyjno-edukacyjnych, promujących zdrowy styl życia, organizowanych m.in. przez KCPU, oraz poprzez ulotki, broszury, prasę, książki, plakaty, programy profilaktyczne itp.

2. Wspieranie aktywnych form spędzania czasu wolnego promujących zdrowy styl życia poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności w tworzeniu zdrowego stylu życia polegającej na organizowaniu zajęć kulturalno-sportowych; współpracę z uczniowskimi klubami sportowymi i szkołami poprzez zakup sprzętu sportowego oraz nagród za uczestnictwo w turniejach, konkursach sportowych i innych przedsięwzięciach promujących zdrowy styl życia; organizowanie wyjazdów o charakterze profilaktycznym, edukacyjnym i terapeutycznym dla dzieci i młodzieży.

3. Dofinansowanie wydarzeń lokalnych, oraz zakupu niezbędnego sprzętu, nagród, materiałów edukacyjno - informacyjnych, gadżetów profilaktycznych, artykułów biurowych i spożywczych, niezbędnych do realizacji działań związanych z problemem uzależnień, profilaktyką oraz promocją zdrowia np. podczas organizowanych konkursów, turniejów, pikników, dożynek gminnych, szkoleń, zajęć opiekuńczo – wychowawczych i profilaktycznych, w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ.

4. Finansowanie lub współfinansowanie warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej oraz nauczycieli i rodziców, w tym programów rekomendowanych przez KCPU z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych (w szczególności e-uzależnień) w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej), o której mowa w NPZ.

5. Promowanie zdrowego stylu życia poprzez organizowanie imprez rodzinnych, bezalkoholowych wśród mieszkańców gminy Poświętne.

6. Opracowanie i dystrybucja materiałów informacyjnych o możliwości uzyskania pomocy w przypadku problemu alkoholowego, narkomanii i przemocy domowej na terenie gminy.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych – służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

1. Współpraca ze stowarzyszeniami i instytucjami wspomagającymi realizację programu m.in. GOPS, Policją, Urzędem Gminy, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Referatem Oświaty, Gminnym Ośrodkiem Zdrowia, Szkołami Podstawowymi i Gimnazjum, Poradnią Leczenia Odwykowego w Wołominie, Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Zielonce, Sądem, kuratorami sądowymi, Kościołem w Poświętnem, KCPU i in.

2. Dofinansowanie działań integracyjnych dla środowisk abstynenckich m.in. grupy AA, osób uzależnionych i ich rodzin; organizowanie wyjazdów na spotkania, rekolekcje dot. trzeźwości zarówno osób z problemem jak i społeczności lokalnej w związku z propagowaniem postaw trzeźwości a także profilaktyki wśród społeczności w zakresie zagrożeń różnego rodzaju uzależnień.

3. Motywowanie do podjęcia terapii i organizowanie działań wspomagających leczenie choroby alkoholowej oraz terapii dla osób współuzależnionych.

4. Współpraca z Dzielnicowymi Policji w Poświętnem mająca na celu zapobieganie naruszeniom porządku publicznego spowodowanego przez osoby pod wpływem alkoholu lub innych środków psychoaktywnych.

5. Gromadzenie i udostępnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących profilaktyki uzależnień i przemocy.

V. Podejmowanie przez członków GKRPA interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 cytowanej w/w Ustawy oraz występowanie przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów w art. 13¹ i art. 15 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie w Sądzie w charakterze oskarżyciela publicznego.

2. Prowadzenie działań kontrolno-interwencyjnych przez GKRPA i Dzielnicowych Policji w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w punktach prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, według ustalonego harmonogramu kontroli.

W 2023 roku planuje się kontrole w czterech punktach sprzedaży alkoholu.

3. Kształtowanie właściwych postaw reagowania w sytuacji sprzedaży alkoholu nietrzeźwym, nieletnim i pod zastaw.

VI. Podnoszenie kompetencji grup zawodowych pracujących z rodziną na rzecz rodziny, w obszarze profilaktyki uzależnień i przemocy.

1. Podnoszenie kompetencji osób powołanych do GKRPA, pracowników socjalnych oraz innych osób realizujących zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez finansowanie, dofinansowywanie i organizowanie szkoleń (w przypadku szkoleń wyjazdowych, udziału w konferencjach, seminariach itp., zwrot kosztów dojazdu).

2. Finansowanie i dofinansowanie szkoleń dla kadry pedagogicznej jednostek oświatowych, psychologa, terapeuty z tematyki uzależnień, przemocy, pracy z dziećmi z rodzin uzależnionych.

VII. Zasady finansowania Programu GKRPA i wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Poświętnem.

1. W budżecie Gminy Poświętne na rok 2023 w planie wydatków przewidziano środki na realizację Programu GKRPA. Wysokość środków odpowiada planowanym dochodom z tytułu opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wpływających od podmiotów gospodarczych przez cały rok.

Dodatkowo – źródłem finansowania zadań związanych z profilaktyką uzależnień od alkoholu stanowi część opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym, tj, za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, tzw. „małpki”.

Środki niewykorzystane w danym roku budżetowym przechodzą na rok następny.

2. Zadania realizowane w ramach Programu GKRPA mogą być finansowane z dotacji celowych Wojewody Mazowieckiego, KCPU oraz darowizn.

3. Środki finansowe, które pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Poświętne nie mogą być wykorzystane na inne cele niż związane z profilaktyką uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4. Ustala się wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w wysokości określonej % od kwoty minimalnego wynagrodzenia ustalonego zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207):

- **15 %** za jedno posiedzenie Komisji dla Przewodniczącego Komisji,
- **13 %** za jedno posiedzenie Komisji dla Zastępcy Przewodniczącego Komisji,
- **11 %** za jedno posiedzenie Komisji dla członka oraz sekretarza Komisji,
- **8 %** za udział w spotkaniu motywacyjno-interwencyjnym z osobami uzależnionymi, prowadzonym przez Zespół ds. prowadzenia rozmów motywacyjno-interwencyjnych i motywowania do leczenia,
- **5 %** za udział w kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych prowadzonych przez zespół ds. kontroli punktów sprzedaży alkoholu.
- **3%** za sporządzenie wniosku do sądu o skierowanie na leczenie odwykowe, wraz z niezbędną dokumentacją.

Podstawą wypłaty wynagrodzenia jest składane przez Przewodniczącego Komisji zestawienie zgodne z listą obecności na posiedzeniach, spotkaniach oraz podczas kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Wynagrodzenie za

sporządzenie wniosku do sądu wypłacane będzie na podstawie zestawienia zawierającego numer sprawy wraz z datą skierowania wniosku oraz dane członka Komisji kierującego wniosek.

VIII. Przewidywane efekty realizacji programu

1. Opóźnienie inicjacji alkoholowej oraz korzystania z innych substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży.

2. Podniesienie świadomości mieszkańców gminy Poświętne wobec skutków nadużywania alkoholu, narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych.

3. Zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym od alkoholu, innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

4. Dostarczenie informacji rodzinom z problemem alkoholowym informacji o możliwościach uzyskania pomocy terapeutycznej i psychologicznej.

5. Zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach, w których występuje przemoc.

IX. Monitoring i ewaluacja realizacji gminnego programu

1. Monitoring będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań Gminnego Programu od podmiotów zaangażowanych w jego realizację przez członków GKRPA oraz przewodniczącego komisji w celu oceniania czy Program osiąga założone cele.

2. Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań głównie w oparciu o analizę realizacji w/w zadań.

X. Postanowienia końcowe

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Poświętnem składa raz w roku na piśmie sprawozdanie ze swojej działalności i realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii do Wójta Gminy Poświętne, Rady Gminy, KCPU a także do Ministerstwa Zdrowia.

2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Poświętne na rok 2023 został zaakceptowany na posiedzeniu GKRPA w dniu 29 grudnia 2022 roku.

Uzasadnienie
DO UCHWAŁY NR
RADY GMINY POŚWIĘTNE

z dnia 2023 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii w Gminie Poświętne na 2023 rok**

Do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu narkomanii, o czym stanowią wprost przepisy art. 4¹ ust. 1 stawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.) oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050).

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 2 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, realizacja zadań gminy w powyższym zakresie prowadzona jest w oparciu o gminne programy uchwalane przez radę gminy.

W związku z powyższym, podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Poświętne na 2023 rok jest zasadne.